

BYĆ

<i>r. męski</i>	<i>r. żeński</i>	<i>r. nijaki</i>
<i>bylbym</i>	<i>byłabyś</i>	-----
<i>byłbyś</i>	<i>bylibyście</i>	-----
<i>byłby</i>	<i>byliby</i>	<i>byłoby</i>

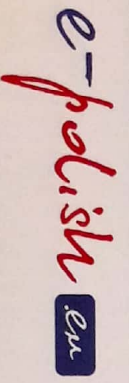
MÓC

<i>r. męski</i>	<i>r. żeński</i>	<i>r. nijaki</i>
<i>mógłbym</i>	<i>mogłabyś</i>	-----
<i>mógłbyś</i>	<i>moglibyście</i>	-----
<i>mógłby</i>	<i>mogliby</i>	<i>mogłoby</i>

CHCIEĆ

<i>r. męski</i>	<i>r. żeński</i>	<i>r. nijaki</i>
<i>chciałbym</i>	<i>chciałabyś</i>	-----
<i>chciałbyś</i>	<i>chcielibyście</i>	-----
<i>chciałby</i>	<i>chcieliby</i>	<i>chciałoby</i>

Sprawdź, czy umiesz. Zrób ćwiczenia na:

krak po krak

TRYB WARUNKOWY

Tryb warunkowy, zwany inaczej przypuszczającym, mówi o czynności hipotetycznie możliwej, wyraża prośbę, życzenie. Służy do wypowiedziania hipotez i przypuszczeń, a także do budowy zdań warunkowych. Tworzymy go od czasowników niedokonanych i dokonanych.

• funkcje

prośba Czy mógłby mi pan pomóc? Chciałabym kupić bilet.

życzenie Chciałbym pojechać w daleką podróż.

złagodzony rozkaz Zrobiłbyś porządek w pokoju!

wątpliwość Umiałbyś to zrobić?

hipotezy i przypuszczenia Napisałabym ten test lepiej niż ty.

możliwość Myślę, że mógłbym to zrobić.

sugestia Mógłbyś wreszcie skończyć ten projekt.

tworzenie zdań warunkowych Gdybym wygrał ten konkurs, pojechałabym do Paryża.

Zadzwońlibym, gdybym nie zgubił komórki.

Aby rozpocząć pracę w naszej firmie, musiałby pan

przejsć miesięczne szkolenie.

• tworzenie

Bazą dla trybu warunkowego jest forma **3 osoby liczby pojedynczej** bądź **mnogiej czasu przeszłego**, do których dodajemy odmienną partykułę **by**. Formy trybu przypuszczającego tworzymy dla wszystkich osób.

• końcówki

(ja)	bym	(my)	byśmy
(ty)	byś	(wy)	byście
on/ona/ono	by	oni/one	by

- **partykuła by** może występować samodzielnie, stawiamy ją wówczas przed czasownikiem i piszemy osobno.

Chętnie bym kupił nowy samochód.

Czy wy byście chcieli pojechać z nami?

Ty byś na pewno to zrobił lepiej!

• spójniki

Partykułę **by** łączy się również ze spójnikami, piszemy ją wówczas łącznie (*gdybym, jeślibyś, jeżeliby, jakbyśmy*).

Gdybym miała samochód, to nie musiałabym chodzić na piechotę.

Jeślibyśmy zdążyli na autobus, nie musielibyśmy jechać taksówką.

Jeżelibyś przyszedł wcześniej, dostałbyś deser.

Jakbyście zrobili zadanie domowe, nie mieliście problemu.

Wszystkie powyższe zdania można również przekształcić:

Jeśli miałabym samochód, to nie musiałabym chodzić na piechotę.
Jeśli zdążylibyśmy na autobus, nie musielibyśmy jechać taksówką.
Jeżeli przyszedłbyś wcześniej, dostałbyś deser.
Jak zrobilibyście zadanie domowe, nie mieliście problemu.

• formy nieosobowe

W połączeniach z formami nieosobowymi partykułę **by** piszemy osobno.

można by

trzeba by

warto by

• akcent

Ponieważ partykuła **by** w połączeniu z czasownikiem jest **nieakcentowana**, to w trybie przypuszczającym akcent może padać na **trzecią** lub nawet **czwartą sylabę** od końca.

akcent na trzecią sylabę:

(ja) *na**p**isałabym, prze**c**zytałabym, nap**i**szałabym, prze**c**zy**ta**łabym*

(ty) ***k**upiłbyś, zro**z**umiąłbyś, ku**p**iłabyś, zro**z**u**mi**ałabyś*

(on) *obe**l**załaby, za**m**ówiłby*

(ona, ono) *obe**l**żałaby, zamó**w**iałaby, obe**l**żałoby, zamó**w**iałoby*

(oni, one) *mo**g**liby, zro**bi**liby, mo**g**liby, zro**bi**liby*

akcent na czwartą sylabę:

(my) *ch**ci**ełlibyśmy, powtó**r**zylibyśmy, ch**ci**ałabyśmy, powtó**r**zylibyśmy*

(wy) *otwo**r**zylibyście, pocze**k**alibyście, otwo**r**zylibyście, pocze**k**alibyście*

Formy grzecznościowe

Formy trybu przypuszczającego są używane w zwrotach grzecznościowych. Prośby możemy formułować na wiele sposobów, nie tylko przy użyciu czasowników modalnych. Sama forma trybu warunkowego sprawia, że wypowiedź jest grzeczna.

Czy mógłby pan zamknąć okno?

Czy mogłaby pani powtórzyć?

Mógłbyś mi to podać?

Mogłabyś zadzwonić później?

Chciałabym zarezerwować pokój.

Chciałobyśmy prosić o pomoc.

Czy byłby pan tak uprzejmy i skasował mi bilet.

Czy byłaby pani tak miła i pomogła mi.

Zrobiłbyś coś dla mnie?

Kupilibyście chleb?

Pomógłabyś mi z tym zadaniem?

Odwiedziłabyś babcię?